

Zestiende Internationale Taalkunde-Olympiade

Praag (Tsjechië), 26–30 juli 2018

Oplossingen van de opgaven van de individuele wedstrijd

Opgave Nr 1.

woord = $\left. \begin{array}{c} \text{0 of meerdere keren} \\ \left\{ \begin{array}{c} \circ\circ \\ \circ\bullet \\ \bullet \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{c} \downarrow \\ \circ\circ \\ \circ\bullet \\ \bullet \end{array} \right\} [o], \circ = \begin{cases} (C)V \\ (C)V: \\ (C)VC' \\ (C)V:C' \end{cases} \bullet = \begin{cases} (C)V \\ (C)V: \\ (C)VC' \\ (C)V:C' \end{cases} \right\} \begin{array}{l} C, C' \text{ zijn medeklinkers} \\ V \text{ is een klinker} \end{array}$

[ifá]	<i>hond</i>	[ifó.ci]	<i>puppy</i>
[nâ:..naki]	<i>dingen</i>	[sâ:.....sák.wa]	<i>gans</i>
[ak..topá]	<i>brug</i>	[hok....taki]	<i>vrouwen</i>
[wana.yitá]	<i>vastknopen</i>	[awa....nayí.ta]	<i>aan ... vastknopen</i>
[isis..kitó.ci]	<i>glasje (om uit te drinken)</i>	[a:tami.homá]	<i>motorkap</i>
[honan.tá:ki]	<i>mannen</i>	[ili . toh . taí.ta]	<i>de benen over elkaar doen</i>

Opgave Nr 2. De zinnen hebben de volgende structuur:

$$\left. \begin{array}{c} S \\ \hline S \left\{ \begin{array}{l} -b\theta \quad (S = 1e \text{ persoon ev.}, 2e \text{ persoon ev.}) \\ k\theta m\theta \quad (S = 3e \text{ persoon ev.}, \text{meervoud}) \end{array} \right. \begin{array}{c} - \\ O \end{array} \right\} V X ne,$$

S: onderwerp, O: lijdend voorwerp, V: gezegde,

	1e persoon > 2e persoon > 3e persoon	verl. tijd	teg. tijd	
X:	S → (O)	t—?	k-	+ { 1e persoon ev. ∈ {S, O} : -x 1e persoon mv. ∈ {S, O} : -i 1e persoon ∉ {S, O} : { 2e persoon ev. ∈ {S, O} : -u 2e persoon mv. ∈ {S, O} : -a
	O ← S	t ^h -	r-	

- (a) 1. **nɣ ʒip ku ne** — *Slaap jij?*
 2. **ati kəmə nirum lapk^{hi} t^{hi} ne** — *Zag hij ons?*
 3. **tarum kəmə nuʔrum c^{ham} ran ne** — *Kennen zij jullie?*
 4. **nirum kəmə tarum lan ki ne** — *Slaan wij hen?*
 5. **nirum kəmə nɣ c^{ham} tiʔ ne** — *Kenden wij jou?*
 6. **nirum ka tiʔ ne** — *Gingen wij?*
- (b) 7. *Sloeg ik jou?* — **ɳabə nɣ lan tɣʔ ne**
 8. *Zagen zij mij?* — **tarum kəmə ɳa lapk^{hi} t^hɣ ne**
 9. *Kent hij jou?* — **ati kəmə nɣ c^{ham} ru ne**
 10. *Slapen jullie?* — **nuʔrum ʒip kan ne**

Opgave Nr 3.

- 1e persoon ev.:
 - als het woord tenminste één stemloze medeklinker bevat, wordt de eerste nasaal+stemhebbend ($\langle p \rightarrow mb, t \rightarrow nd, h \rightarrow nz, x \rightarrow nj, k \rightarrow ng \rangle$)
 - anders wordt het hele woord nasaal gemaakt (-m)
- 2e persoon ev.:
 - als het woord begint met een klinker die verschilt van **i** (**í, î**): **y-**
 - in overige gevallen de eerste klinker die verschilt van **i** (**í, î**) verandert als volgt:
 - * **a** → **e**, **á** → **é**, **â** → **eâ**;
 - * **o** → **e**, **ó** → **é**, **ô** → **eô**;
 - * **û** → **iû**;
 - * **e** → **i**, **é** → **í**, **ê** → **î** (hetzelfde gebeurt in de onmiddellijk volgende lettergrepen).

1e persoon ev.	2e persoon ev.		1e persoon ev.	2e persoon ev.	
<i>mbího</i>	1píhe	<i>weggaan</i>	<i>noínjoa</i>	8neíxoá	<i>het in het oog krijgen</i>
2mbêyo	<i>píyo</i>	<i>dier</i>	<i>vanénjo</i>	9venéxo	<i>kopen</i>
<i>yênom</i>	3yíno	<i>vrouw (echtgenote)</i>	<i>mómindí</i>	10mémiti	<i>moe zijn</i>
4ênom	<i>yêno</i>	<i>moeder</i>	<i>ínzikaxovoku</i>	11íhikexovoku	<i>school</i>
<i>ngásaxo</i>	5késaxo	<i>het koud hebben</i>	12ônju	<i>yôxu</i>	<i>grootvader</i>
<i>njérere</i>	6xíriri	<i>zijde, kant</i>	13nêwom	<i>nîwo</i>	<i>neef</i>
<i>ndôko</i>	7teôko	<i>achterhoofd</i>	<i>ánzarana</i>	14yáharana	<i>schoffel</i>

- (b) 1. 2e persoon ev.: in Portugeese leenwoorden **á** → **eá**; in inheemse woorden **á** → **é, â** → **eâ**.
2. **lándana, ngápana.**

Opgave Nr 4.

enkelvoud	meervoud	
-b	-(a)bys	bø-bys ‘betelnoten’, juhuru-bys ‘ei’
-h	-(a)ruh	ara-ruh ‘stam suikerriet’
-g	-(a)gas	bai-gas ‘blad sagoschors’
-t	-(o)gu	nyba-t ‘4’

$$\left(\begin{array}{|l|} \hline \boxed{\begin{array}{ll} \text{anowip} & 6 \\ \text{wiwis} & 2 \times 6 = 12 \\ \text{araman} & 4 \times 6 = 24 \end{array}} \\ \hline \end{array} \right) + \left(\begin{array}{|l|} \hline \boxed{\begin{array}{ll} \text{atu-} & 1 \\ \text{bi-} & 2 \\ 2 + 1_{\text{ev.}} & 3 \\ 2 + 1_{\text{mv.}} + 1_{\text{ev.}} & 4 \\ 2 + 1_{\text{mv.}} + 2 & 5 \end{array}} \\ \hline \end{array} \right) \times \left\{ \begin{array}{l} \text{baig(as)} \\ \text{bøb(ys)} \\ (\text{nybat}) 4 + \left\{ \begin{array}{|l|} \hline \boxed{\begin{array}{ll} \text{atu-} & 1 \\ \text{bi-} & 2 \\ 2 + 1_{\text{ev.}} & 3 \end{array}} \right\} \times \left\{ \begin{array}{l} \text{ara(ru)h} \\ \text{juhurub(ys)} \end{array} \right\} \end{array} \right.$$

- (a) (6, 9, 11): 4 = **nybat**, 8 = **biogu nybat**, $k \times 4$ ($3 \leq k$) = k -t/**gu nybat**.
- (b) 12. **biabys atub bøbys** — 3 betelnoten
13. **atub juhurub** — 1 ei
14. **nybat atuh araruh** — 5 stammen suikerriet
15. **biagas atugas biagas baigas** — 5 bladen sagoschors
16. **wiwis baigas** — 12 bladen sagoschors
- (c) 17. 4 betelnoten — **biabys atubys atub bøbys**
18. 11 eieren — **biogu nybat biabys atub juhurubys**
19. 20 eieren — **biogu atugu biogu juhurubys**
20. 25 bladen sagoschors — **araman atug baigas**

Opgave Nr 5.

Yefre me N: ‘Ik heet N’

ne ...: ‘en ...’

Yefre me R N: ‘Mijn R heet N’

-nom: meervoud

Termen voor verwanten (van een man):

ena ‘moeder; moederszuster’

agya ‘vader; vadersbroer’

nua ‘broer/zus; zoon/dochter van vadersbroer; zoon/dochter van moederszuster’

ba ‘zoon/dochter; broerszoon/dochter’

sewaa ‘vaderszuster’

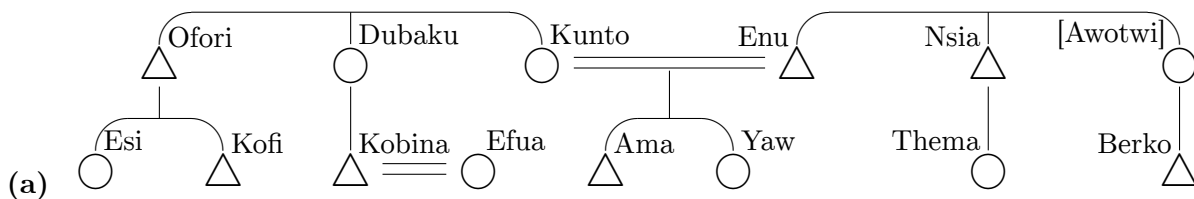
sewaaba ‘zoon/dochter van vaderszuster’

wɔfa ‘moedersbroer’

wɔfaba ‘zoon/dochter van moedersbroer’

wɔfaase ‘zusterszoon/dochter’

yere ‘vrouw (echtgenote)’

- (b) 1. Yefre me Yaw. Yefre me enanom Dubaku ne Kunto. Yefre me agyanom Nsia ne Enu. Yefre me nuanom Thema ne Ama ne Kobina. Yefre me sewaa Awotwi. Yefre me wɔfa Ofori. Yefre me wɔfabanom Esi ne Kofi. Yefre me sewaaba Berko.
2. Yefre me Ofori. Yefre me banom Kofi ne Esi. Yefre me wɔfaasenom Yaw ne Ama ne Kobina. Yefre me nuanom Kunto ne Dubako.